

Tabele izvezmaj poneljek, vsak dan jutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si se na vračajo. — Odgovorni urednik: Prof. F. Paric. Lastnik tiskarna Edinost. Tisk tiskarne Edinost. Naročnina: znaša za mesec L 7.—; 3 mesece L 19.50; pol leta L 32.— in celo leto L 60.— Za iznositev mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Svoboda tiska — potrebna!

Senator Rolando Ricci, poročevalec o novem tiskovnem zakonu v rimskem senatu, naglašava v svojem poročilu, da je na to zadevno vprašanje vlada odgovorila, da novi načrt zakona ne razveljavlja določb dekretov-zakonov iz let 1923—1924. Potem izvaja poročevalec, naj se novi uredbi ne pripisuje večje važnosti, nego jo ima v resnici glede sprejemanja v seznam novinarjev. Vlada ne bo — pravi poročilo — postopala pristranski, ker je premočna in ji ni treba tega. Podana je formalna obveza, da se bo pravilnik, ki bo vseboval določbe glede vpisovanja novinarjev v poklicni seznam, sestavljal po zaslišanju zastopnikov razreda, ali novinarjev-poslancev. Na zaključku pravi poročilo, da se priznavajo zasluge periodičnega tiska za domovino. Pričakuje, da časna večja ostrost pri nadziranju od strani državnih oblastev — da se prepreči škodljive pogreške od strani enega dela periodičnega tiska — ne bo na škodo tistih novinarjev — pa naj so vladni neklonjeni ali nasprotni — ki sledijo v svojem poklicnem vedenju svarilu Carduccijskega: «Italija pred vsem, Italija nad vsem!»

Tako pomirjevalno zagotavljajoč nepristransko postopanje brez ozira na stališče novinarjev napram vladi, se glasi poročilo v senatu in priporočilo, naj se predloženi zakonski načrt odobri.

Se izrazitejša pomirjevalna zagotovila daje v glavnem fašistovskem glasilu «Popolo d'Italia» Arnaldo Mussolini, brat gospoda ministrskega predsednika.

Vsekakor nadvladuje žurnalistika — tako piše — sedanjo moderno dobo. Omejitvi, da je en del tiska še vedno odporen proti fašizmu in zakonom; vprašuje Arnaldo Mussolini: «Kaj je storiti? Tu sta dve sili, dve duševnosti, dva nasprotja si sveta?» Ugotavlja, da je fašizem ostal zmagovalec tudi v tej bitki. Potem vprašuje: «Ali kaže fašizmu, da bi silil v črno srajco vse dnevnike Italije in seveda tudi vse liste, ki jim je neprestano nasprotstvo proti fašizmu v tradiciji?» Odgovarja, da ne bi bilo koristno, če bi hoteli vsi tisk siliti v fašistovsko uniformo! Tak tisk, da bi imel omejeno nalogo v okvirju dnevne politike. Treba marveč, da se fašizem ne boji zbadljive kritike. Ni ga slabšega in bolj grozljivega, nego misel na Italijo, v kateri bi bili vsi upisani v fašistovski seznam in v kateri ne bi bilo nobenega bodala opozicije. Nevarno bi bilo, ako bi se hoteli vletati na lajorice. Danes se mnogo govori — zaključuje Arnaldo Mussolini — o zatiranju. Novinarski sloj naj bo pomirjen! Tisk je najkobiljeviši element. Kontrola še ni usvajanje.

Namen obeh izjav — poročila v senatu in izvajanje v «Popolo d'Italia» — je očividno: pomiriti in potolažiti čustva tiste novinarje, ki ne pripadajo fašizmu. Uverili naj bi se, da kontrola v smislu novega zakonskega načrta ne omejuje svobode novinarjev in tiska, marveč da ji bo le namen, da prepreča pogreške, škodljive za koristi države.

To je lepo rečeno in opravičeno v teoriji, toda v praksi bo tu vmes kaj koščljivo vprašanje. Arnaldo Mussolini dopušča kritiko in jo smatra celo za potrebno in koristno. Vprašanje pa je, kako si bodo tisti, ki bodo izvajali kontrolo, mislili mejo med dopuščenim kritikom in «pogreški», ki se morajo zatirati? Treba je tudi uvaževati, da se pogreški morejo dogajati na obeh straneh. Kje bo tista meja, kjer se ne morejo dopustnosti kritike nad pogreškami, recimo, kakšnega podrejenega oblastvenega organa in se začena greh lista, ki kritikuje?

Toliko poročilo v senatu, kolikor članek Arnalda Mussolinija priznava (vsaj v teoriji) potrebo in koristnost svobode tiska. Priznava, da je poleg kontrole od strani oblastev nad tiskom potrebna tudi kontrola od strani tega poslednjega nad ukrepi državne uprave. Saj pravi Arnaldo Mussolini, da tisk nadvladuje sedanjo moderno dobo. Če bi se pa vsaka in še tako rahla kritika o dejanjih oblastev, ali celo kakšnega podrejenega organa, smatrala za žaljenje in poniževanje oblastev, na kar bi se uporabljale ostre določbe novega zakona, potem bi imeli pred seboj dejstvo, da so vsa zatrdila, poročila v senatu in v izjavah Arnalda Mussolinija iluzorna, ker bi bila svoboda tiska de facto, v praksi, odpravljena.

Važno pa je vsekakor priznanje, da je svoboden tisk nujno potreben in koristen. Neutajljivo dejstvo je, da je le na korist državne uprave, če javni tisk — seveda v primerih dostojnih in zakonitih oblikah — opozarja na pogreške, ki so jih zagrešili ali nje vrhovni, ali pa podrejeni organi. Ker le tako more priti do potrebnih popravil in zboljšanj, kar je le na korist toliko državne uprave same, kolikor tudi prebivalstva.

Poznan je zgodovinski izrek znamenitega evropskega državnika iz minulih časov: *«Se bi ne imel opozicije, bi si jo ustvaril!»* Tudi lapidarni izrek st. na glasu je tudi negibna potreba in neizmerna korist svobodnega tiska, oziroma potreba kontrole in kritike. Kako neki pa naj opozicija — seveda poštena in dobrotorna — vrši svoje veliko funkcijo brez svobodnega izražanja misli potom svojega tiska? Kontrola — ta naloga opozicije — in svoboda tiska sta v nerazdružljivi zvezi med seboj in v negibni medsebojni odvisnosti. Brez svobod-

nih glasil ne more opozicija, kot važen sestaven del zdravega državnega življenja, vršiti svoje funkcije potrebne za javno korist. Logičen zaključek iz te resnice je, da mora biti tudi opoziciji dovoljena svobodna beseda.

Posebno pa vladi, ki si je svestna poštenosti svojih namenov in ki se zaveda svoje moči — kakor naglašajo tudi Arnaldo Mussolini — se ni treba izogibati kontrole, opozicije, opozicijske kritike — svobode tiska! Marveč si mora le želeti javnih opozoril in opominov, ki so koristni regulator njenega poslovanja. V tej smeri naj bi se praktično izvajale določbe novega tiskovnega zakona!

Seja poslanske zbornice

RIM, 12. Zbornica je na današnji seji razpravljala o zakonskem načrtu za razširjenje oblasti prefektov. Komunistični poslanec Riboldi je naglašal, da pomeni ta zakonski načrt, ki je predložen kot naveden ukrep za razširjenje oblasti prefektov, konec italijanske liberalne šole. Raditega je zelo čudno, da ne prisostvuje razpravi tega načrta, ki polaga v grob zgodovino italijanskega liberalizma, poslanci liberalno-demokratske skupine.

Finančni minister Volpi je predložil glavni obračun državne uprave za finančno dobo 1924-25. Obračun izkazuje 417 milijonov aktive. Je zelo možno, da bo ta finančni uspeh ugodno vplival na dvig lire.

Veronski dnevnik „Arena“ potušten

VERONA, 12. Star veronski dnevnik „Arena“, ki je bil nad eno leto glasil narodnih liberalcev, postane z današnjim dnem glasil veronske fašistovske zveze. Za ravnatelja lista je bil določen Campana Michele.

S. Radić v Mariboru

Povdajanje hrvaško-slovenske solidarnosti

MARIBOR, 12. (Izv.) Danes popoldne je prišel v Maribor prosvetni minister S. Radić. Na kolodvoru so ga sprejeli predstavniki oblastev, njegovi somišljeniki in večje število drugih oseb. Po običajnih pozdravih se je minister zahvalil za sprejem in daljšem nagovoru, v katerem je poudarjal solidarnost med Slovenci in Hrvati ter izrazil prepričanje, da so prišli sedaj za oba naroda boljši časi.

Med govorom S. Radića se je nakrat zaslislala silna detonacija. Nihče ni vedel, kaj da se je zgodilo, in med navzočim ljudstvom je nastala panika, ker so vsi mislili, da je bil na prosvetnega ministra izvršen atentat. Ko se je razburjenje poleglo, se je incident pojasnil na komičen način. Pred peronom je namreč stala grmada posod za mleko, ki se iz Maribora v veliki množini izvažajo v Avstrijo. Na vrh te grmade sta spravila dva železničarja, da bi Radića bolje videla in slišala. Radić tega se je grmada pod težo sesula, pri čemer so kovnaste posode naredile silen ropot, ki je ljudi zapeljal v zmotu, da je eksplodirala bomba. Ko se je dogodilo, za kaj gre, se je prvotno vznemirjenje spremenilo v bučno veselost.

Minister S. Radić je tekom popoldneva inspiciral mariborske šole in prosvetni dealek velikega županstva. Zvečer se je vršil banket, katerega se je udeležilo 100 oseb in na katerem je S. Radić zopet govoril.

Jutri bo Stepan Radić govoril pred zborom zaupnikov svoje stranke v Sloveniji.

Seja narodne skupščine

BEograd, 12. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine se je začela ob 10. uri. Na mesto odstopivšega poslanca Ljube Nešića je bil izvoljen poslanec Umčević od samostojne demokratske stranke, kateri je takoj položil prisego. Sledila je razprava o nujnem predlogu posl. Vujetića za pomoč prizadetemu prebivalstvu v Novem Pazaru. Predlog je bil sprejet kot nujen in bo predložen vladi.

Nato je minister za agrarno reformo Pavle Radić odgovarjal na interpelacijo posl. Fede Kokanovića radi odvzemanja zemlje dobrovoljcem. Dejal je, da se je to zgodilo radi tega, ker niso dobrovoljci sami obdelovali zemlje, ampak so jo oddajali v najem, sami pa da so živeli od rente. Kokanović ni bil zadovoljen z ministrovim odgovorom, češ da so dobrovoljci oddajali zemljo, ker jo niso imeli s čim obdelovati. Pavle Radić je nato dodal, da je dovolj, da so dobrovoljci dobili zemljo.

Za tem je prešla narodna skupščina na dnevi red: Razprava o zakonskem predlogu glede spremenitve zakona o poštno-telekomunikacijskem prometu. Po govoru ministra za pošto Superine je poslanec dr. Žerjav izjavil, da ni SDS sodelovala v odboru, ki je izdelal ta predlog, radi česar da odklanja vsako odgovornost za ta zakon. Vendar pa spremljajo samostojni demokrati z zadovoljstvom napredek poštne hranilnice in se veselijo, ker je mogla razširiti svoj delokrog nad vsa država. Smatra pa, da jo bi „mo“ treba popularizirati med narodom ter povzicati njeno rentabilnost. Dr. Žerjav je na koncu svojih izjav še predlagal, da naj vrši država izplačevanja svojih ministrstev potom poštne hranilnice, ker bi se s tem mnogo prihranilo na osebju.

Po govoru poslanca SLS Kremžarja je še repliciral minister Superina, nakar je

bil predlog v načelu sprejet s 169 glasovi, proti 23. Sledila je nato razprava o zakonskem predlogu v podrobnostih, katere se bo še nadaljevala na ponedeljkovi seji narodne skupščine. Na tej seji pride na dnevni red tudi razprava o poročilu anketnega odbora o Lukinčevih aferi in o sekvestraciji premoženja Thurna-Taxisa.

BEograd, 12. (Izv.) V ostalem političnem življenju je danes trajal na splošno mir. Radikalni klub je imel sejo, na kateri je imel nadaljevati razpravo o Brodarskem sindikatu. Ali predsedstvo kluba je dobilo od Pašića pismo z izjavo, da bo vlada rešila vprašanje Brodarskega sindikata. Vendar bo o tem vprašanju klub še razpravljal na svoji seji v ponedeljek, katere se bo udeležil tudi ministrski predsednik Pašić.

Kongres demokratov

BEograd, 12. (Izv.) Kongres Davidovčeve stranke je danes nadaljeval svoje delo. Govorili so Vojta Marinković o zunanji politiki, Kosta Timotijević o kmetijskih kreditih, dr. Slavko Sečurov o vprašanju agrarne reforme v Vojvodini, dr. Graga Angeljinović o istem vprašanju v Dalmaciji, dr. Miloš Radosavljević o kmetijskih produktih v zvezi s poljedelsko krizo.

S tem je bila seja zaključena. Zvečer je bil zborovalcem prirejen banket v hotelu „Imperial“. Jutri bo kongres nadaljeval svoje razprave.

Angleži o finančni krizi

na francoskem

LONDON, 12. Angleški krogi s skrbnim očesom zasledujejo razvoj francoske finančne krize.

«Times» piše: Franciji grozi spet druga vladna kriza in to radi njenih finančnih razmer. Tudi če bi zbornica sprejela Louchmeurjeve fiskalne predloge, bo še vedno obstajala bojazan, da s tem finančno vprašanje še ne bo rešeno.

Raoul Péret, bivši predsednik zbornice, je baje stvil predlog, naj bi se poverilo državno krmilo novi vladi, ki bi jo dala Narodna zveza.

Veliko razburjenje vlada med angleškimi imetelji obveznic francoske državne kladnice. «Daily Chronicle» piše, da znaša sedanja vrednost franka komaj eno petino prvotne vrednosti, tako da bodo angleški zasebniki izgubili štiri petine posojenega denarja.

PARIZ, 12. Včeraj je zbornica odobrila proračun notranjega ministrstva. Sprejela je tudi s 413 proti 126 glasovom zakonski načrt, ki se nanaša na nadzorovanje tajnih fondov.

Abd El Krim ponuja mir

PARIZ, 12. Včeraj je dospel v Tanger maroški predsednik «Westminster Gazette», kateri se je par tednov mudil pri Abd El Krimu. Pravi, da mu je ta poveril nalogo, naj javi francoski in španski vladi pogoje, pod katerimi bi bil pripravljen sprejeti mir.

Glavne točke teh mirovnihih ponudb bi bile: avtonomija Rifa in verska nadvlada maroškega sultana; zatiranje mej. Tujcem se dovoli izkoriščanje naravnih zakladov Rifa in plačajo za to rifovski vladi 12% čistega dobička.

PARIZ, 12. V francoskih diplomatskih krogih so našle izjave Angleža Gordona Canninga, dopisnika «Westminster Gazette», o Abd El Krimovih mirovnihih ponudbah malo vere.

Japonci koncentrirajo čete v Mandžuriji

Protest sovjetske vlade

PARIZ, 12. Glasom vesti iz Moskve, je Litvinov naročil sovjetskemu zastopniku v Tokiju, da protestira pri japonski vladi radi ojačenja japonskih čet v Mandžuriji, ker vojaške priprave Japonske kršijo rusko-japonsko prijateljsko pogodbo. V Tokiju pa zatrjujejo, da so bili tudi sovjetski oddelki ob rusko-kitajski meji pomnoženi. Konzularni zbor v Mukdenju je naprosil japonskega generalnega konzula, da s pomočjo japonskega vojaštva štiti po potrebi interese inozemcev.

Zasedanje Sveta Društva narodov

ŽENEVA, 12. Na včerajšnji javni seji Društva narodov se je razpravljalo o vprašanju manjšin na Balkanu. Razen tega se je nadaljevala razprava o vprašanju numera clausus. Vršilo se je tudi posvetovanje o delovnem programu nameravane razorožitvene konference.

V tretjem komiteju Sveta Društva narodov je včeraj podal svoje poročilo angleški kolonialni minister Ameri, ki je poudarjal pripravljenost Anglije, da ponudi Turčiji roko v svrhu poravnave.

Turški zunanji minister je sinoči odgovoril v Pariz, da se posvetuje s tamošnjimi turškimi poslankom, ki je jeseni l. 1924. zastopal turške zahteve glede mosulskega vprašanja pred Svetom Društva narodov. Turški zunanji minister se vrne v Zenevo prihodnji teden. — Tretji odbor je imel sinoči sejo v odsotnosti obeh strank.

Potopljenski angleški parniki

LONDON, 12. Zadnje dni so se potopili trije angleški parniki in sicer prvi ob južnoafriški obali, drugi v bližini Labradorja, tretji pa ob angleški vzhodni obali. V valovih je našlo smrt 66 mornarjev.

Povratak Otona Habsburškega

Vznemirjenje v nemški Avstriji

BUDIMPESTA, 12. Že več tednov krožijo po Madžarskem vesti o nameravanem povratku Habsburžanov. Dasi razni krogi ne verujejo v njih istinitost, je vendar vsa javnost vznemirjena in v nervoznem pričakovanju. Včeraj in danes se je kot blisk razširila senzacija, da sta razkraljica Zita in njen sin Oton že prispela na Dunaj, odkoder hočeta s fingiranimi potnimi listi priti na Madžarsko. Njuni pristaši so baje že vse pripravili, da omogočijo Otonu, ki ga smatrajo za edinega legitimnega madžarskega vladarja, povratak na prestol.

Madžarske oblasti vse te vesti odločno demantirajo in jih označujejo za otročje izmiselnosti, kljub temu pa so dobile obmejne oblasti nalog, da poostrijo kontrolo potnikov, ki prihajajo na Madžarsko.

DUNAJ, 12. Tukajšnji merodajni krogi izjavljajo z ozirom na budimpeštanske vesti o povratku Zite in Otona, da je izključeno, da bi se ta dva mudila na Dunaju ali kjerkoli v Avstriji.

Hindenburgova pogajanja

za sestavo velike koalicije

BERLIN, 12. Nič ni dosedaj še gotovega, kaj da bo prišlo do definitivne rešitve sedanje krize. Hindenburg se zmerom sprejema načelnike posameznih državnozbornih skupin in ni še povril Lutherju sestavo nove vlade.

V dobro poučenih krogih se govori, da želj državni predsednik, naj bi Luther še nadalje obdržal mesto kancelarja. Ker se pa boji, da bi Luther, če bi mu ne uspelo sestaviti vlade, ne mogel obdržati več tega mesta, vodi Hindenburg osebno pogajanja za sestavo velike koalicije.

Precej preglaščajo pri tem zahteve, ki so jih stavili socijalni demokrati, vendar pa se še zmerom z gotovostjo računa, da bodo pogajanja uspešna.

Bolgarija proti nevtralnici con

LONDON, 11. «Times» poročajo iz Sofije, da se bolgarska vlada protivi predlogu preiskovalne komisije, naj se ustanovi med Bolgarijo in Grčijo en km široka nevtralna cona. Bolgarska vlada izjavlja, da bi ta cona favorizirala komitasko delovanje, česar bi Bolgarija zaradi nezadostnega števila vojaštva ne mogla preprečiti. Obenem bi izgubila Bolgarija pas ozemlja, kar je velikega pomena v vojaškem oziru.

Vodja državne banke v Atenah podal ostavko

ATENE, 12. Atenska agencija javlja: G. Diomidis, vodja državne banke, je podal ostavko. Kot pišejo listi, je Pangalos izjavil, da je do tega moralo priti, ker se G. Diomidis ni nikakor strinjal z vladno politiko.

Finančni minister zanikuje vest, da namerava vlada napraviti novo emisijo bankovcev.

Podelitev Noblove nagrade za fiziko

STOCKHOLM, 12. Sinoči se je izvršila svečana podelitev Noblove nagrade za fiziko. Svečanosti so prisostvovali člani kraljevske hiše, ministri in druge znamenite osebnosti. Predsednik Noblove ustanove profesor Schueck je v svojem pozdravnem nagovoru omenjal petindvajsetletnico obstoja Noblove ustanove, nakar je predsednik znanstvene akademije profesor Gullstrand predaval o pomenu röntgenspektroskopskih raziskavanj profesorja Siegbahna. Nato je izročil kralj profesorju Siegbahnu edino letošnjo nagrado.

Machado — novi predsednik Portugalske

LISBONA, 12. Za predsednika republike je bil s 148 proti 12 glasovom izvoljen Bernardino Machado.

Petrolejski vrelci v Mehiki in tujci

MEHIKO, 12. Senat je načeloma odobril petrolejski zakon. Ta zakon predpisuje, da si morajo inozemski posestniki petrolejskih vrelcev oskrbeti tekot treh let mehiškansko državljanstvo, ali pa morajo prodati imetje.

Strašen vihar ob Bosporu

20 samostanov in mošej uničenih

CARIGRAD, 12. Včeraj je divjal ob Bosporu strašen vihar, ki je razdejal mnogo vasi in obrežnih naprav. Vihar je uničil tudi dvajset samostanov in mošej. Ves pomorski promet je ustavljen. Morski valovi so poškodovali veliki most, ki veže Carigrad z Galato. Ribiske kočje na Kontoskalnu so poplavljene. Izginila so tudi vsa ruska leoparda. Vihar je povzročil tudi na otoku Prinkipi ogromno škodo. Število ponesrečencev še ni znano.

Pismo iz Jugoslavije

Ljubljana, dne 11. 12.

Politična situacija se razvija normalno, politični položaj je neizpremenjen, nobene izmenadežne ni pričakovati... Tako in podobno se glasijo že ves mesec poročila o razvoju naše notranje politike. In kakor vse kaže, bomo slišali ta stereotipna poročila še več nego mesec dni, dokler ne minejo tudi pravoslavni božični prazniki. Šele potem smemo pričakovati kako izpremembo; pa niti tedaj ni ta posebno verjetna, ker se prične delo na novem proračunu. Izključeno je, da bi si še enkrat pomagali z dvanaestinami in če hoče skupščina kolikaj vestno pretresti proračun, potem

mora že v februarju pričeti z delom, kajti konec marca ugasnejo dvanaestine.

Situacija je torej stacionarna in vse kombinacije o razširjenju vlade niso drugo, nego kombinacije časnika, ki bi radi za vsako ceno oživili situacijo, če ne bi bila poročila tako dolgočasna.

Da ni računati na nobeno izpremembo, — vsaj v bližnji bodočnosti ne — se vidi tudi iz kongresov strank, ki se vršijo ta mesec. V prvi vrsti treba omeniti kongres samostojne demokratske stranke. Politične važnosti je bil zlasti govor šefa stranke, Svetozarja Pribečevića. Iz vsega njegovega govora se jasno vidi, da smatra samostojna demokratska stranka za potrebno, da se definitivno orientira kot opozicijska stranka, ker ni vidna nobena možnost novih kombinacij. Da bi bilo njeno opozicijsko stališče tem močnejše, je stranka deloma spremenila svoj program in opustila svoje dosedanje strogo centralistično stališče. SDS ostaja sicer zvesta svojemu unitarističnemu stališču, toda obenem povdarja, da unitarizem ni identičen s centralizmom. Zato se v resolucijah ostro povdarja potreba dekoncentracije uprav, dasi ostaja stranka zvesta načelom vidovdanske ustave.

Pa tudi v drugih vprašanjih se vidi, da je SDS precej močno stopila na levo stran, zlasti v gospodarskih vprašanjih. Zahteva se demokratizacija gospodarstva; povdarja se važnost zadržištva in celo poglavje v resolucijah je posvečeno socialnemu vprašanju. SDS je tako razširila svoj program in noče biti več samo rezervna stranka za radikale, če bi prišli ti v nepriliko, temveč postati hoče ena prvih opozicijskih strank. Pa ne samo iz taktičnih razlogov, temveč tudi vsled spoznanja, da so se vse sedanje stare stranke preživele in da je treba izvesti čisto novo grupacijo strank. Pri tej novi grupaciji pa hoče SDS prevzeti vodilno vlogo in zato je zdemokratizirala svoj program in se bolj orientirala na levo. Na ta način naj postane SDS tako opozicijska stranka, da bo veljala kot najbolj radikalno demokratska stranka, kakor je dejal g. Pribečević.

Interesantno je tudi to, da hoče SDS organizirati vse Srbe prečane in da odreka Pribečević radikalno vsako nado, da bi se še ti mogli kdaj uveljaviti v prečasnih krajih.

Vodja samostojnih demokratov je bil torej zelo borbena razpoložen in zato ni čuda, da je izzval njegov govor močne odmeve, zlasti med radikali in orjunaši, ki so po izjavi gospoda Pribečevića po ogromni večini (90 odstotkov) pristaši SDS.

Gospod Pribečević je namreč v svojem govoru orisal historiat odnosajev med SDS in radikalno stranko. Med drugim je dejal, da je radikalna stranka postopala neko rektno, ko je sklenila sporazum z Radićem in razbila koalicijo s samostojnimi demokrati. Na ta očitek Pribečevića je odgovoril radikal Laza Marković s težkim protiočitkom. Dejal je, da je vodil g. Pribečević z njim dva meseca dolgo, in sicer v času, ko je bil še član demokratske stranke, tajna pogajanja za izstop iz demokratske stranke in vstop v vlado. Kdor je tako postopal, zaključuje g. Marković, nima pravice, da dela očitke drugim.

Presenetil je incident s predsednikom Orjuna, drom Leontićem. V svojem govoru je namreč Pribečević očital dr. Leontiću indirektno breznačelnost, ker je kot šef jugoslovenske nacionalne skupine Orjuna obiskal vrhovnega protektorja volesrbskih srnaocov, Nikola Pašića. Dr. Leontić je poslal nato Pribečeviću svoje zastopnike, toda Pribečević je odklonil dvoboj, ker ima politično pravico, da javno kritikuje ljudi javnosti, prevzema za vsako svojo kritiko polno odgovornost, vendar pa se ne more zaradi tega dvobojevati, ker je itak dvoboj že davno anahronizem.

Da je Pribečević kljub temu, da je večina orjunašev v njegovi stranki, napadel doktorja Leontića, je vzrok v tem, ker zlasti dalmatinski orjunaši — in v Dalmaciji je Orjuna najmočnejša — vedno bolj hodijo svoja pota. Govori se, da hočejo orjunaši ustanoviti svojo stranko in da pri prihodnjih volitvah ne bodo več volili kandidata samostojne demokratske stranke, temveč bo njihov kandidat dr. Leontić, ki bi mogel z ozirom na to, da je SDS v opoziciji, tudi uspeti. In v tem dejstvu je vzrok Pribečevićevega napada.

Druga interesantna stvar iz našega političnega življenja je pohod radikalne stranke v prečanske kraje. V nedeljo sta govorila v Zagrebu Ljuba Jovanović in doktor Laza Marković. To nedeljo pride v Ljubljano bivši minister dr. Peleš, da doseže zjedinenje slovenskih radikalov. V mariborski oblasti je spor radikalov že likvidiran in brez dvoma je, da bo likvidiran tudi v Ljubljani, nakar pride tudi v Ljubljano v Maribor Ljuba Jovanović in Laza Marković. Ti obiski radikalnih voditeljev v Sloveniji in na Hrvaškem dokazujejo, da misli radikalna stranka definitivno prekiniti vsak stik s samostojnimi demokrati, ki so veljali dosedaj kot zastopniki unitarističnih Slovencev in Hrvatov. Istočasno, ko je dejal v Beogradu Sv. Pribečević, da SDS noče biti nobena rezerva za radikale, sta s svojim shodom v Zagrebu povedala tudi Ljuba Jovanović in Laza Marković, da radikalna stranka na tako pomoč ne reflektira več.

Iz vsega tega se vidi, da je Slovenija postala dragocena obema vladnima strankama. Tako ima to nedeljo St. Radić shod v Mariboru, dr. Peleš pa pripravila v Ljubljani.

ljani shod Ljube Jovanovića in Laze Markovića. Kadar pa hočeta zavzeti trdnja tla v Sloveniji kar obe vladni stranki, tedaj pa tudi ni nobene nevarnosti, da bi se v Sloveniji reducirali uradi, ali pa celo zmanjšal obseg ljubljanske univerze. Naproti je mnogo bolj verjetno — če se ne hoče delati kakšne kombinacije — da ostane vse pri starem, da bodo mogle vladne stranke Sloveniji dokazati, kako je za Slovenijo koristno, če ni za opozicijo.

Sicer pa je univerzitetno vprašanje čisto finančno vprašanje. Stroški za univerze so v Jugoslaviji sorazmerno previsoki, kajti presegajo izdatke za ljudsko, srednje in strokovno šolstvo. Da se to nezdravo razmerje odpravi, je sklicana univerzitetna anketa v Zagrebu in gotovo je, da bo vsaj zastopnik finančnega ministra skušal pregovoriti univerze, da znižajo svoje potrebe. Silno dvomljivo pa je, če bi v tem oziru uspel in veliko bolj verjetno je, da bo vsaka univerza tako odločno branila svojo dosedanja pozicija in da bo pri tem deležna tako izdatne podpore javnosti, da bo finančni minister moral odnehati. Zato je tudi strah za ljubljansko univerzo nepotreben.

Pohod obeh vladnih strank v Slovenijo pa dokazuje še eno zanimivo stvar, da se namreč v vladni koaliciji prav malo računa na pritegnitev SLS v vlado. Če že ni bilo preje dosti razpoloženja za tako pritegnitev, ga je sedaj po vatikanskem sporu še manjše. Zlasti malo pa po neresničnosti pisarstva SLS, ki so umetno povečevali spor in trdili stvari, ki so se izkazale kot čisto neresnične.

Iz vsega tega sledi, da nastaja za Slovenijo nova politična situacija, ki more prinesiti Slovincem mnogo koristi, če jo bodo znali izkoristiti.

Pa jo bodo znali? Minulost ne opravičuje do prevelikih nad.

R. S.

Načrt za prvi delovni zakon

Znano je, da se je fašistovska stranka že od samega početka izrekala načeloma odločno proti orožju, katero je delavstvo (takrat kaj razločno) — proti stavkam. Da se je fašistovska stranka postavila na tako stališče, nam je takoj umno, če pomislimo, da so se takrat stavke zelo pogosto vršile in — kar je pač glavno — zadobile povsem političen značaj in barvo.

Pojavili so se pozneje fašistovski delavski sindikati, ki so sčasoma popolnoma izpodrinili socialistične in komunistične delavske organizacije. Znano nam je pa tudi, da so se ti sindikati za obrambo delavskih pravic pričeli posluževati istega orožja kot prejšnje komunistične organizacije; organizirali so po raznih krajih stavke. To se pa seveda ni nikakor ujemalo z načrti in načeli vladnih in vodilnih krogov, kateri so si nadelali naloge, da ne samo dušijo, pač pa tudi gospodarsko obnovijo deželo. Stavke pa — in to je jasno — prizadevajo narodnemu gospodarstvu ogromno škodo. Poleg tega pa predstavljajo še skrajno nevarno orožje v rokah delavskih mas, pa najbodo te organizirane pod eno ali pa pod drugo firmo.

Fašistovski vodilni krogi so se znašli tako pred odprtim problemom, katerega je bilo treba rešiti, in to v dogledno kratkem času. Pričeli so se z njim pečati in končno izdelali načrt za delovni zakon, katerega nastanek in glavni nam na naslednje ugotovitve:

Egoizem kapitalističnih močevcev je svoj čas hudo pritiskal na delavske sile, ki so vsled tega živeli v bedi in stiski. Socialistično gibanje pa je pozneje dovedlo v liberalni državi do tega, da je delavstvo zavaljalo nad kapitalom, kar pa tudi ni predstavljalo pravične rešitve vprašanja razmerja med kapitalom in delom.

Načelna napaka socialističnega sindikalizma — praviho fašisti — je bila v tem, da so se socializmi bavili le s vprašanjem razpečavanja, a zanemarjali pri tem nič manj važno vprašanje produkcije. Fašistovski sindikalizem pa — kot pravijo — obsega celotni problem, ker obravnava vprašanje proizvodnje, razpečavanja, solidarnosti in pogodbe. Nadel da si je naloge proizvajati kar največ bogatstva in ga pravično porazdeljevati med faktorje produkcije.

Organizacija posameznih slojev je v današnjem modernem življenju potreben pojav, ki se ne da polati. Ker se interesi teh posameznih slojev, kot je naravno, mnogokrat križajo, mora država skrbeti, da se ta različna interesov kolikor mogoče ublaži, da ne sme pa nikakor dopustiti boja med sloji samimi. Katero uravnava država interese posameznikov in hrani njih pravice, tako je tudi potrebno, da posreduje v boju med kapitalom in delom.

Glavno pravilo v medsebojnih odnosih dela in kapitala mora biti sodelovanje; navzkrižno pa so le izjemne naravi, a ker so neizbežna, jih mora država uravnati s tem, da ustanovi 1) sindikate delodajalcev in sindikate delavcev, ki naj bodo pod nadzorstvom države; 2) delovno sodstvo, ki naj rešuje delovne spore. — S tem prevzame država sama obrambo pravic delavstva in kapitala, ki se ne smeja braniti več na lastni račun. Stavka in zapretila sta potemtakem nepotrebnosti in prepovedana.

Že po teh kratkih uvodnih besedah lahko razvidimo dalekosežen pomen, ki ga ima ta zakonski načrt, pa gotovo ne bo odveč, če seznanimo naše čitatelje z njega glavnimi določbami.

Načrt za delovni zakon se deli v dva dela, ki sta obravnavana v treh poglavjih. 1. poglavje govori o delovnih pogodbah, 2. in 3. pa o delovnem pravu.

Delovne pogodbe bodo v bodoče sklepali od države priznani sindikati delodajalcev in delavcev. Sindikat se ustanovi na določenem ozemlju, ki je lahko občina, političen okraj, pokrajina, ena ali več dežel, lahko pa tudi cela država. Potrebno je, da na delodajalca, ki prijavijo k njemu svoj pristop, zaposlujejo vsaj deset delavstva določene stroke na določenem ozemlju.

Na drugi strani se pa lahko ustanovi delavski sindikat, če pristopi k njemu vsaj ena desetina vseh delavcev, ki v določeni okrožju izvršujejo isti poklic.

Svrha takim sindikatom mora biti: varovanje gospodarskih in moralnih strokovnih interesov, podpiranje in strokovno izobraževanje članov.

Ustanovijo se lahko tudi sindikati za proste poklice in umetnike, če obstojijo pa se lahko preustroji v smislu novega zakona.

Možni so nadalje tudi mešani sindikati, katere tvorijo delodajalci in delavci, vendar pa

morajo taki sindikati imeti ločene organe za varovanje interesov delodajalcev na eni, in delavcev na drugi strani.

Za uradno priznanje je potreben kr. odlok, ki se ima izdati na predlog kompetentnega ministrstva v sporazumu z notranjim ministrom in na odobritev s strani državnega sveta.

Od države pripoznani sindikati zadobijo pravice in dolžnosti juridične osebe. Važno je to, da ne zastopajo samo svojih članov, pač pa tudi vse delodajalce oz. delavce določene stroke in lastnem okrožju. Radi tega smejo zahtevati od vseh zastopnikov oseb prispevke ne glede na to ali so udruženi ali ne. Največ kar lahko zahtevajo pa je: od delodajalca letnih 15 lir za vsakega delavca, ki e pri njemu zaposlen, in letnih 15 lir oz. enodnevnega zaslužek od vsakega delavca oz. pripadnika prostih poklicev in umetnika.

Za vsak poklic prizna država samo en sindikat. Nepriznani sindikati lahko še nadalje obstojajo, a veljajo zanje gotove omejitve.

Člani sindikata izvolijo predsednika (ali pa tajnika), kateremu stoji ob strani posvetovalni odbor, na podlagi lastnih, od občest potrajnih pravil. Ker predpisuje zakon za voditelje sindikatov, da morajo zadostevati gotovim moralnim zahtevkom, da morajo biti sposobni in patriotičnega mišljenja, nima izvolitev nobene velave, če izvoljenega prefekt ne potrdi. Če je pa sindikat večji in se razteza na eno ali pa več dežel, je potrebno priznanje s kraljevim odlokom. Priznanje lahko oblast vsak hip preklic. Poleg tega stoji vsak sindikat pod nadzorstvom prefekta ali pa pristojnega ministrstva. V izjemnih slučajih lahko oblast imenuje vladnega komisarja, da prevzame vodstvo sindikata.

Novi zakonski načrt smatra delovno pogodbo, katero skleneta sindikat delodajalcev na eni in sindikat delavcev na drugi strani, kot zakonitim potom za ameno pogodbo med dvema juridičnimi osebama. Pogodbo treba javno razglasiti, n'e prepis pa vročiti prefektu.

Važno je v tem poglavju še določba, ki prepoveduje priznanje strokovnih udruženj, kateri bi tvorili državni, pokrajinski ali občinski uradniki ter uslužbenci javnih dobrodelnih naprav. Kazensko prepovedana so pa stanovska udruženja med častniki, podčastniki in voaki vojske, mornarice in javne varnosti; med sodniki; med uradniki in uslužbenci ministrstev za zunan e in notranje zadeve, za pravosodje in za kolonije.

Drugi del zakonskega načrta, kateri vsebuje 2. in 3. poglavje, pa obravnava, kot smo že v začetku povedali, delovno pravo.

Posebne važnosti je določba, da veljajo prizivna sodišča kot inštanca novega delovnega prava. Vsako željo po izpremenitvi že obstoječih delovnih pogodb, nesporazumljenja v njih tolačenju ter spore med podjetji, ki oskrbujejo javne prometne zveze in med njihovimi osebami, treba predložiti prizivnim sodiščem. Da bodo prizivna sodišča lahko izvrševala to novo naloge, se primerno razširijo. V vsakem izmed 16 prizivnih sodišč bodo ustanovili posebno sekcijo treh sodnikov, katerim se dodelita pri reševanju vsakega posameznega slučaja še dva strokovna izvedenca, imenovana na podlagi imenika strokovnih izvedencev, ki se ima ta namen sestaviti.

Obhod generala Vaccari.

Včeraj popoldne je zapustil naše mesto general Vaccari, dosedanjí poveljnik tukajšnega armadnega zbora. Odpoval je v Rim, kjer bo prevzel poveljstvo tamošnjega armadnega zbora. Na kolodvoru so se ob tej priliki zbrale razne mestne civilne in vojske osebnosti, da pozdravijo visokega vojaškega dostojanstvenika.

Važno za upokojece Južne železnice.

Posebni delegat, ki se je podal v Rim, da uvedi toli pričakovano ureditev pokojnin na podlagi določb 17. odstavka člena 17 v Rimu sklenjenega dogovora med Italijo in Južno železnico, s katerim se priznava o vse pravice starih upokojevcem, katere so si jih pridobili napram Južni železnici, je na dolgo konferenci s sekcijim načelnikom Violo in s cav. Benedetto, referentom pokojninskega urada državnih železnic. Omenjena gospoda sicer priznava gotove pravice upokojevcem Južne železnice, vendar pa sta opozorila omenjenega gospoda, da ne more radi določbe 10 člena kr. odloka zakona od 23. oktobra 1925 štev. 1972 glavno ravateljstvo drž. železnice ničesar storiti za nje.

V resnici se 10. člen omenjenega odloka zakona glasi kakor sledi: „Likvidacije pokojnin, katere so bile že izvršene na podlagi norm bivših avstrijskih uprav, se smatrajo kot definitivne in se jih more spodbijati pred združenimi sekcijami računskega dvora z rekurzum, ki se mora predložiti tekom 90 dni po sporočilu ukrepa, oz. v slučaju že sporočenega ukrepa tekom 90 dni po obavi tega ukaza.“

S tem more o oni, ki so bili oškodovani pri odmerjanju pokojnine, predložiti rekurz na Računski dvor (Corte dei Conti) v Rimu, t. j. najkasneje do 20. februarja 1926.

Vojaske litanije.

Kolonelo, konzidi nas.
Kapitano, usmili se nas.
Tenente, usmili nas.
Serzente, prosí za nas.
Kaporalci, delajte za nas.
Tele, strici, molite za nas.
Sestre, brate, spominjajte se nas.
Starši pošiljajte denarja nam.
Dekleta, ljubite nas.
Letnik 1906, pridí rešit nas.
Ker paše dosti je pri nas.
Le pridí letnik 1906.
Z veseljem te hočemo sprijet.
Panoke so pečene.
In prav dobro posušene.

Pozdrave pošiljajo starišem in znancom ter dekletom spodaj podpisani sloveski fantje od 77 pošpolka iz Brescije: Gregorio R. - Prvačina, Zvece R. - Skopo, Kocijan K. - Zirie, Pistotina, Batuje, Koradin E. - Selo, Vouk K. - Dobravci, Lemut F. - Ajdovski, Kumar V. - Lokovec, Milanč A. - Vojštica, Sila Fr. - Gradšče, Cre K. - Hidajata, Rožnik M. - Barbana, Rustja M. - Traž, Filicijan F. - Kačiče.

Stavkanje in zapretila sta prepovedana za vse one slučaje, katere mora reševati delovno sodstvo, ker je to po zakonu predpisano, ali pa, ker sta se stranki zato sporazumeli. Za prestopke, toliko s strani delavcev kot delodajalcev, so določene posebne kazni. O tem zakonskem načrtu se je začela preteklo soboto razprava v poslanski zbornici. Načrt je zbornica odobrila na petkovi seji.

Politične vesti

NOVO ČEHOSLOVASKO VLADO označuje agencija „Ceps“ tako-le: Kot velika prednost nove vlade se smatra dejstvo, da stopa v kabinet prikrat inž. Dvořacek, po poklicu strojni inženir, ki je po prevratu postal odlični češki ekonom in šef trgovinskega oddeljenja v ministrstvu za zunanje stvari, v kateri funkciji je sklenil vse čehoslovaške trgovinske pogodbe z zunanjimi državami.

V tem kabinetu sta prišli do izraza dve naceli, ki se jih je od začetka držal dr. Švehla. V tem kabinetu sta na dveh mestih strokovnjaka, ki se ne podrejata vplivu nobene politične stranke, kar bo imelo za posledico, da se bo ministrstva depolitizirala, in bo onemogočeno, da bi postala domena političnih strank. Izjemo dela ministrstva za zunanje stvari, kjer je kontinuiteta potrebna in naravna radi velikih zaslug dr. Beneša, ki si jih je minister za zunanje stvari čehoslovaške republike pridobil od tistega dne leta 1918, ko je bil narodni svet v Parizu pripoznan za vlado nove čehoslovaške države.

Izjemo dela tudi ministrstvo za socialno politiko, v katerem posluje dr. Winter. To je potrebno pojasniti z interesi vse države. Winter je dejanski ustvaritelj socialnega zavarovanja v Čehoslovaški, ki spada v kompetenco ministrstva za socialno politiko in ki se bo osnovalo v bodočem letu.

Vsi čehoslovaški listi komentirajo obrazovanje nove vlade v zelo povoljnim smislu. Izjemo tvorijo le listi skrajne opozicije, kakor n. pr. komunistično „Rude Pravo“ in Pražkov organ „Na pravo“. Sicer pa ugotavlja tisk, da je ideja vsenarodne koalicije ponovno zmajala. Pokazalo se je, da v čehoslovaški republiki za sedaj druga oblika vladavine ni možna, ako se hoče ustvariti parlamentarna vlada. Tega so se koalicijske stranke tudi popolnoma zavedale. Nekateri listi naglašajo posebno, da je na dolgih pogajanjih o programu nove vlade in porazdelbi resorsov šlo samo za modalitetno obliko, a da pri tem nobena koalicijska stranka ni dvomila na zmagi ideje vsenarodne koalicije. Po mnenju vseh listov ima nova vlada pred seboj velike naloge, posebno v notranji politiki.

DNEVNE VESTI

„Javni predlog“ dr. Engelberta Besednjaka

Obilježena nam je za četrtkovo številko izjava političnega društva „Edinost“ v Trstu o predmetu, o katerem je g. dr. Besednjak razpravljal v „Javnem predlogu“, ki smo ga priobčili v izdanju od 6. decembra.

Obhod generala Vaccari.

Včeraj popoldne je zapustil naše mesto general Vaccari, dosedanjí poveljnik tukajšnega armadnega zbora. Odpoval je v Rim, kjer bo prevzel poveljstvo tamošnjega armadnega zbora. Na kolodvoru so se ob tej priliki zbrale razne mestne civilne in vojske osebnosti, da pozdravijo visokega vojaškega dostojanstvenika.

Važno za upokojece Južne železnice.

Posebni delegat, ki se je podal v Rim, da uvedi toli pričakovano ureditev pokojnin na podlagi določb 17. odstavka člena 17 v Rimu sklenjenega dogovora med Italijo in Južno železnico, s katerim se priznava o vse pravice starih upokojevcem, katere so si jih pridobili napram Južni železnici, je na dolgo konferenci s sekcijim načelnikom Violo in s cav. Benedetto, referentom pokojninskega urada državnih železnic. Omenjena gospoda sicer priznava gotove pravice upokojevcem Južne železnice, vendar pa sta opozorila omenjenega gospoda, da ne more radi določbe 10 člena kr. odloka zakona od 23. oktobra 1925 štev. 1972 glavno ravateljstvo drž. železnice ničesar storiti za nje.

V resnici se 10. člen omenjenega odloka zakona glasi kakor sledi: „Likvidacije pokojnin, katere so bile že izvršene na podlagi norm bivših avstrijskih uprav, se smatrajo kot definitivne in se jih more spodbijati pred združenimi sekcijami računskega dvora z rekurzum, ki se mora predložiti tekom 90 dni po sporočilu ukrepa, oz. v slučaju že sporočenega ukrepa tekom 90 dni po obavi tega ukaza.“

S tem more o oni, ki so bili oškodovani pri odmerjanju pokojnine, predložiti rekurz na Računski dvor (Corte dei Conti) v Rimu, t. j. najkasneje do 20. februarja 1926.

Vojaske litanije.

Kolonelo, konzidi nas.
Kapitano, usmili se nas.
Tenente, usmili nas.
Serzente, prosí za nas.
Kaporalci, delajte za nas.
Tele, strici, molite za nas.
Sestre, brate, spominjajte se nas.
Starši pošiljajte denarja nam.
Dekleta, ljubite nas.
Letnik 1906, pridí rešit nas.
Ker paše dosti je pri nas.
Le pridí letnik 1906.
Z veseljem te hočemo sprijet.
Panoke so pečene.
In prav dobro posušene.

Pozdrave pošiljajo starišem in znancom ter dekletom spodaj podpisani sloveski fantje od 77 pošpolka iz Brescije: Gregorio R. - Prvačina, Zvece R. - Skopo, Kocijan K. - Zirie, Pistotina, Batuje, Koradin E. - Selo, Vouk K. - Dobravci, Lemut F. - Ajdovski, Kumar V. - Lokovec, Milanč A. - Vojštica, Sila Fr. - Gradšče, Cre K. - Hidajata, Rožnik M. - Barbana, Rustja M. - Traž, Filicijan F. - Kačiče.

igrišče Obzor: Sparta-Obzor; igrišče Volga: Volga-Zara. — Počiva Prosveta.

XVI. nedelja: igrišče Obzor: Zaria-Prosveta; Počiva Adria, Obzor, Gorica, Volga in Sparta.

Odprete igrišče S. k. „Vala“ na Trsteniku se veled slabega vremena prenese na prihodnjo nedeljo.

S. d. „Prmorje“ na Proseku.

V ponedeljek, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer se bo vršil sestanek vseh članov v navadnih prostorih.

„Obzor“ - „Zaria“.

Ti dve četi se srečata danes na igrišču v Rocolu v prvenstveni tekmi.

Tekma obeta biti nad vse zanimiva, kajti lahka četa „Zarje“ bo napela vse svoje moči, da vzdrži igro v ravnovesju z močno četo „Obzora“. Radi tega bo imel vsak, ki posesti igrišče v Rocolu, najlepši sporni užitek. Tekma prične tekom ob 14. uri. Pred to tekmo nastopijo rezerve „Obzora“ proti rezervam „Triste F. C.“

Nasle čete.

V zadnjem opisu naših čet je po skrajno ne ljubi pomoti izostala simpatična četa „Sparta“ (Skedenj - ma e rudeče s črnim povprečnim pasom). Četa, ki se, žal, ne zaveda svoje moči. V tem leži brezdvomno vzrok dobesednemu „Knock out-u“, ki ga je prelela od „Prosvete“. Je četa bodočnosti in ima precej dobrih elementov. Ker je disciplinirana, je gledalcu simpatična in sodnik ima z njo lahko delo. Sluti se, da bo „Sparta“ v retour-tekma marsikoga presenečala.

„Adria“ - „Rocol“.

Rezervna četa „Adrije“, ki igra za prvenstvo druge divizije, bo otvorila sezi o svojih tekem z mlado četo „Rocol“ in nastopi ob tej priliki v sledeči sestavi: Petelin - Kreševič, Vrtovec III, Slak, Stok, Košir, Kreševič II, Smerdel III, Vrtovec, Ribarič, Morel. — Rezerve: Šuligoj in Pečar. — Imenovani naj bodo na igrišču ob 11. uri 45 min.

„Adria“ - „Prosveta“.

se srečata danes točno ob 14. uri na igrišču via Calvo. Predvideva se izredno oster boj. Modro-beli Adrijci nastopijo v sledeči sestavi: Rupena II - Počkaj, Kocancič - Stofla, Vrtovec, Žerjal - Mahne, Košuta II, Rupena I, Vrtovec, Blaž — ki se poziva, da so pol ure pred tekmo na igrišču. (V slučaju, da je Stofla zadržan, nastopi Zafred, ki naj pride gotovol).

Novi odbor S. d. „Adrije“.

se je na svoji zadnji seji konstituiral kakor sledi: Primož Rudolf, predsednik; Petelin Rudolf, podpreds.; Mihič Drago, tajnik; Vrtovec Angel, blaginjak; Orel Albin, blaginjski namestnik; Tonon Josip, Kravos Mila, Smerdel Drago, odborniki; Grgič Željko, odborniki namestnik. — Naslov za dopise je: S. d. „Adria“, Trieste, Campo S. Giacomo 5 (gostilna).

Odbor poziva članstvo, da poravna zaostalo in tudi članarino za december.

M. d. „Grad“ - M. d. „Zaria“.

Danes popoldne točno ob 2. uri se sreča na igrišču pri Brističkih četa „Grada“ v prvenstveni nogom tekmi z II. četo „Zarje“. Ker se omenjeni četi nista še srečali na nogom. polju, obeta biti tekma zelo zanimiva.

Ob 12.30 naj se snidejo v Banah sledeči igralci: Huso G., Škerlavaj, Dolec, Ferluga I, Ferluga II, Ferluga III, Taučer, Šanton, Nadižar, Gustinčič, Vodopivec, Markočič, Batič, Cingerle. — Načelnik.

Iz tržaškega življenja

Usodna neprevidnost — Mlada služkinja zadušena s plinom

V stanovanju družine Castellani v ulici XX Settembre št. 24 se je predpreteklo noč dogodil tragičen slučaj, katerega je bila žrtve mlada služkinja, 20-letna Kristina Ukovič.

Včeraj zjutraj sta se zakonca Castellani razmeroma pozno prebudila, ker ju Ukovičeva ni prišla buditi, kakor je navadno storiла vsako jutro. Osmu ura je že davno odbila, a služkinje ni bilo na spregled. Tudi na ponovne klice se ni odzvala. Kaj se ji je neki pripetilo? Mislile, da je Ukovičeva mogoče zaspala, je Castellanijeva naposled vstala iz postelje ter stopila k vratom, da jo pokliče. Toda komaj je odprla vrata spalnice, ji je udaril v nos močan smrad po plinu, ki je puhtel iz sobe Ukovičeve. Castellanijeva je naglo odprla okno ter nato hitela pogledat, kaj se je zgodilo. Našla je Ukovičevno nezavestno na tleh v njeni sobici, ki je bila vsa napolnjena s plinom. Prihiteli so drugi domači, ki so skušali obuditi Ukovičevno k zavesti, a ker se jim to ni posrečilo, so telefonirali za pomoč na rešilno postajo. Čez par minut je zdravnik dospel na lice mesta, a je spoznal, da je za Ukovičevno vsaka človeška pomoč zaman; revica je izdihnila pred pajo uro.

Ker Ukovičeva v zadnjem času ni tožila, da bi ji presedalo življenje, se sklepa, da gre za nesrečo, povzročeno po tragični neprevidnosti, ne pa za samomor. Ukovičeva je zvečer, ko je legla k počitku, očividno pozabila zapreti pipo pri plinovi napeljavi v kuhinji; pač nesrečen slučaj je hotel, da je pustila vrata kuhinje in svoje sobice odprta, tako da je plin, ki je puhtel iz kuhinje, polagoma naplnil njeno sobico. Bržkone se je Ukovičeva ponoči prebudila in se radi smrada po plinu spomnila, da je pozabila zapreti pipo. Zdi se, da je hotel odlopačiti temu nedostatku, toda komaj je dospela do vrat sobice, jo je plin omamil in se je zgrudila nezavestna, ne da bi utegnila zaklicati na pomoč. Tako je ostala izpostavljena plinu, ki jo je polagoma zadušil. To domnevo podpira okoliščina, da so našli Ukovičevno ležečo pri napol odprtih vratih. K sreči so bila vrata drugih sob zaprta, sicer bi znala imeti nesreča tragične posledice tudi za ostale člane družine Castellani.

Truplo nesrečnega dekleta je bilo po oblastvenem izvidu prepeljano v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Aretacije trgovcev, ki so kupovali blago falirane firme pod tržno ceno

Pred kakimi tremi tedni smo poročali o pomolu tukašnje firme „Cooperativa Veneto-Giuliana“, ki ga je povzročila firma Crippa &

De Luigi iz Milana, ki je zahtevala plačilo za veliko množino blaga, prodanega prvi firmi na kredit. Ker „Cooperativa Veneto-Giuliana“ ni mogla zadostiti svojim plačilnim obveznostim, je njen šef Ivan Corazza zaprosil za konordat. Kmalu potem so prišle na dan razne poslovne nerednosti, predvsem, da je firma v dneh neposredno pred napovedjo konkurza prodala večjo množino blaga po izredno nizkih cenah, s čimer so bili njeni upniki, v prvi vrsti tvrdka Crippa & De Luigi, oškodovani za velike zneske. Radi tega je tukašnja trgovinsko sodišče odredilo proti ravnanju Corazza in njegovim sodrugom kazensko postopanje radi sleparije. Preiskava, ki je v zvezi s tem postopanjem, je te dni dovela do aretacije nekaterih trgovcev, ki so glasom aretacijskega naloga obdolženi, da so kupovali od firme „Cooperativa Ven.-Giul.“ blago pod tržno ceno in vrhutega še na upanje. Ti trgovci so: Josip Cerucci, Jakob Palazzo, Rafael Camerino, Leonard in Anton Chiego. V njihovih stanovanjih so policijski organi zaplenili večjo množino raznovrstnih blagin. Aretiranci se izgovarjajo, da so kupili blago popolnoma v dobri veri, zato da gre za čisto navadno in pošteno kupčijo, toda kljub temu so zaenkrat morali v zapor.

Oko v nevarnosti.

Ko je 46-letni trgovec Ivan Ceh iz Rodika včeraj popoldne žagal doma drva s cirkularno žago, je po nesreči odletela od vrteče se klinke debela trska in zadela Ceha s precejšnjo silo v levo oko. Nesreča je hotela, da je mož vrhutega, ko se je hotel obrniti, se padel ter se precej hudo pobil po glavi. Moral je iskati pomoči v mestni bolnišnici, kjer so ga sprejeli v okulistični oddelku. Zunanje rane se mu bodo zacelile v nekaj 12 dneh, dočim so si zdravniki glede očesa pridržali sodbo.

Iz tržaške pokrajine

Iz Koprive na Krasu.

Odsek Žen. dobr. udruženja v Koprivi priredi dne 27. t. m. veselico z lepim in bogatim sporedom. Natučna vsebina sporeda se objavi pravčasno.

Vesti iz Istre

— M. d. „Jadran“ - Dekani. Za danes nameravani občni zbor se prenese. — Z.M.D.

Vesti z Goriškega

„SCAMPOLO“ V AJDOVŠČINI PREPOVEDAN

Za danes popoldne v Ajdovščini napovedana uprizoritev Nicodemijevnega „Scampola“, ki ga je imela igrati na svojem gostovanju tržaška „Citralnica“, odpade, ker oblastni ni še dostavilo dovoljenja.

Strahna smrt v Vremskem Britofu.

Marsikdo od čitateljev se še spominja velike nesreče, ki se je v našem premoženju pripetila na 8. decembra v letu 1923. Voda je tedaj zalila število delavcev. Dva od poslednjih so rešili po preteku osmih dni, ker sta po naključju delala v prostoru, ki ga voda ni dosegla. Ostali so potonili in njihova trupla so našli od časa do časa in jih brez župa pokopali. In še ni davno, ko je krožil glas, da so rušarji v prostem letu našli nekaj osankov od njih v blatu. Če je to res ali ne, ne vem.

Danes, na 11. dec., je premoženju zahteval novo žrtve. Josip Škerl iz Skofel, bi na ta dan moral nadomestovati nekega drugega delavca pri potiskanju praznih vozovk na dvigalo nad „šafonom“ zunaj. A takoj ob začetku dela, ob šest uri zjutraj, ga je zadela grozna smrt. Potiskal je vozček proti zevačici odprtini ncvpičnega, sedemdeset metrov globokega rova. Na brz je menil, da čaka vozček dvigala. Toda tega ni bilo. Na robu je vozček strmo glavlil v globino in potegnil s seboj tudi nesrečnega moža. Smrt je morala biti hpa, kajti poleg polom

pridejo na dan njih stari gredi, so sedaj spoznavali, da bodo ostali še nadalje samci in prijatelji.

Igralci so dobro pogodili svojo vlogo, dasi ni manjkalo semtertja napak, ki pa na splošno niso mogle pokvariti dobrega izida. Posebno pa je treba paziti, da se ne vpletajo čisto domači izrazi, ki niso na mestu. Udeležba je bila oba večera popolna, smeha med poslušalci obilo. Prireditelji so s predstavo lahko zadovoljni in pripravljeni naj bodo, da so tudi to pot naredili korak naprej. Za 19. in 20. tek. meseca pa bomo — če ne pride kaj vmes — imeli priložnost gledati »Nehesa na zemlji«, katera prireditelji tukajšnje dramatično društvo.

Zima nas je letos zgodaj in z vso strogo obiskala. Toploter kaže dnevno 15—17 stopinj pod ničlo. Zlasti hudo je prizadela pri tem šolska mladina, ki mora letošnje leto po hajanju malo ali popolnoma nezakurjene šolske prostore, kajti naše šolske priprave še vedno ni rešeno. Šolska oblast je v zadnjem času nabavila za večje šole gramofone, da bodo otroci čim prej poznali razne himne: »Giovinezza« itd. Dobro bi bilo, da bi se šolska oblast bolj pobrignila tudi za druge istotako potrebne stvari. Največ veselja je prinesla zima s sankanjem našim prijateljem in prijateljicam hitre in cene vožnje. Ob nedeljah in praznikih kar mrzli sankalci in gledalci na in ob cesti, ki pelje proti Kovačevemu rovtu. Mnogo smeja vzbujajo med gledalci, če se kdo med naglo vožnjo prekuca v sneg, pravi halo pa nastane, kadar se jih več obenem valja po snegu. Dosedaj jo je še vsak po ceni izkupil. Slabše pa se godi starim ljudem, ki morajo hoditi po mestu po opolzkih ledenih cestah. V nedeljo, 6. t. m., si je neka ženska na cesti v bližini farne cerkve radi prejšnja leta merodajni krogi poskrbeli, da se sedanje ledene ceste posušijo s peskom, predvsem pa naj se v mestu prepreči vsako drsanje, da se prepreči nadaljne nesreče.

Izprehodi še ne prav starega upokojenca po Gorici in okolici

Na dolnjem delu Travnika pred kr. podprekturo in vojašnico se vzdiguje visok spomenik na postavku, ki ga tvori šest stopnic, na katerih je piramida, na njej kolona iz mramora, na vrhu kip sv. Ignacija. Po stopnicah se smejo poditi otroci, mene pa so nekotikrat varnostni organi popraševali, kaj da zjham tja gor? Marsikdo bo prašal, kako smena pride sv. Ignacij pred — vojašnico? Zakaj ni postavljen pred cerkev, posvečeno temu svetniku na Travniku? Moram poseči malo nazaj.

Ko so bili leta 1606. Jezuiti izgnani iz Italije, so našli zavetja v štirih cerkvah, kjer so ustanovili gimnazijo in vseučilišče, kamor so gorški plemiči in meščani pošiljali svoje otroke študirat. Da bi imeli šole, so prosili učene patre, naj pošljejo potrebnih učiteljev-redovnikov v Gorico, kjer dotlej ni bilo javnih učilnic. Morelli pripoveduje (II. knj., str. 183 in dalje), da so v 16. in 17. stoletju zasebni italijanski učitelji brez vsake strokovne izobrazbe poučevali otroke premožnejših plemičev in meščanov in s tem služili svoj kruh. Sposobnost teh učiteljev je bila tako revna, da so poučevali edinele neko izkvarjeno italijansko in barbarsko latinščino. Šolstvo v Gorici se je povzdignilo šele s prihodom jezuitov l. 1615., ki so se nastanili v takrat najlepši hiši, ki je bila last plemenite družine Codelli in kjer je danes sedež gorškega nadškofa. Gorško plemstvo jih je po želji nadvojvode Friderika izdatno podpiralo, ker so bili jezuiti dobri učitelji in obenem močna opora proti razširjanju luteranstva na Goriskem in po sosednjih deželah. Ze drugo leto po svojem prihodu so ustanovili »Collegium Societatis Jesu«, pozneje so kupili zemljišče na Travniku, sezidali so obširno poslopje — današnja vojašnica in so imeli tam svojo šestrazredno gimnazijo in lice za višje, zlasti za bogoslovne nauke. V ozadju velikega dvorišča je bila kapelica s pročeljem proti Travniku. Ko je cesar Jožef II. ukinil jezuitski red, je njihov kolegij prešel v vojaško last in oblast. Zanimivo je, da so obširno poslopje uradno cenili na 57.475 goldinarjev!.

L. 1640. je bilo minulo baš sto let, odkar je Ignacij loolski ustanovil jezuitski red, pa so mu čno leto postavili omenjeni spomenik pred kolegijem, ker današnje lepe cerkve sv. Ignacija še ni bilo. Na spomeniku, na strani proti Sv. Gori stoji zapisano: **SANCTO PATRI IGNATIO SOCIETATIS JESU FUNDATORI ANNO EJUSDEM SOCIETATIS SAECULARI POSITA** (Sv. očetu Ignaciju, utemeljitelu Družbe Jezusove ob stoletnici postavljen). Kakor napis nad vhomom v Grad, tako nosi tudi ta spomenik letnico obiska cesarja Leopolda I. Na strani proti nekdanjemu kolegiju je zapisano: **INSCRIPTA ANNO MDCLX IPSO DIE XVIII SEPTEMBRIS QUO...** proti Gradu pa: **LEOPOLDUS PRIMUS ROMANORUM IMPERATOR GORITIAM VENIT** (Napis je iz leta 1660 in sicer z dne 18. septembra... ko je Leopold I., rimski cesar, prišel v Gorico). — Ko je Adam Clemens dornberški oo. Jezuitom zapustil 15.000 gold., so leta 1654. začeli zidati današnje cerkve na Travniku. A glejte nesrečo! Ko je bila cerkev že dozidana, se je — zrušila. A jezuiti niso izgubili poguma, pa so jo znova začeli zidati in so jo l. 1657 srečno dokončali, kakor še danes stoji. Topot so imeli bolše moštre, ker je tako solidno zidana, da ji še topovi raznih kalibrov niso bili kos, samo malo opraskali so jo.

Med Bombigovo trgovino z železjem in Paternolljevo hišo, kjer g. dr. Lojze Kraigher izvaja svojo zobozdravniško umetnost, se vzdiguje do graškega obzidja mala, ozka uličica **Cecovintia**, ki jo navadno nihče ne opazi in tudi ne ve, da je bila to stara židovska ulica (Ghetto) z malim templjem vred. Današnji bram v ulici Ascoli je bil zidan šele l. 1699.

Pejdim skozi Raštel, ki že po svojem imenu dokazuje, da so ga po noči zapirali, ker Raštelko pomeni v italijanskem isto kot rastrelo, po slovensko ograja. Nekam v sredini Raštela, kjer ni prav nobene hiše brez stacune — še pod vhodi ponujajo kramarji svoje blago — vodi na levo pod prvim obzidjem Gradu vijugasta ulica Coccia.

Preko Stolega trga prideš zopet v semenjski dirindaj na Trgu sv. Antona. Komaj se preizjeha skozi množico ljudi, ki pred »komedijsko zvezlo prodajo«. Tu je obenem čevlarska »borza«, kjer mirenjski obrtniki prodajo o vsako vrsto obuvale. Pred cerkvico sv. Antona je polni trg svifodov. Ob slabem vremenu se nagne sila sejmarjev pod oblake stare hiše, o kateri malokdo ve, da je bila že v začetku 13. stoletja samostan oo. minoritov. O tem piše Gzornig (str. 715 in dalje) takole: »Gorica se srce poznati, da je bila kra' pobožnega delovanja sv. Antona Padovanskega. Na povabilo grofa Meinharda II. je prišel sv. Anton s svojim tovarišem, bl. bra om Lukežem, v Gorico, kjer je s svojo izredno govorniško nadarjenostjo

poveljeval nauk Kristov. Sporazumno goriskim grofom je leta 1225 — tedaj, baš pred 700 leti — ustanovil cerkev in samostan na današnjem trgu, ki se je po krasni palači grofov Lanthieri imenoval P. Schönhaus. Sv. Anton je skozi tri leta kot gvardian vodil ta samostan in je v tem času usatnil še tri druge, namreč v Trstu, Puli in Kopru. Današnja kapelica sv. Antona je sveinik sezidal leto dni po svojem prihodu; tam je bila baje celica pobožnega gvardijana. Goriski samostan minoritov je ukinil cesar Jožef II. leta 1785 in ga je prepustil naslednje leto svetogorskim oo. frančiškanom. Svetišče na Sv. Gori pa je bilo opuščeno do 1793, katerega leta so ga dobili v oskrbo posvetni duhovniki. Pozneje so porušili frančiškanski samostan na Trgu sv. Antona in patri so se preselili na Kostanjevico, kjer so še danes.

Takoj ob nekdanjem samostanu stoji ponosna palača grofov Lanthieri, ki so steli med najstarejše in na bogatejša plemiška družina na Goriskem. Imeli so obsežna posestva v Gorici, Vipavi, Rihembergu in drugod. Poslednji grof Karol Lanthieri je prav gotovo bil mnogim našim čitateljem v spominu, ker je bil markantna oseba, veselak in gostoljubljen gospod. Rad je govoril slovenski, nosil e po nekdanji francoski modi brado kratko ostrženo z brki navpič, in dostojanstveno je rcal s svojim obilnim trebuškom po tem božjem svetu. Ves srečen je bil, kadar je smel obleči z zlatom obilno uniformo huzarskega ritmojstra v rezervi in kadar e imel vesele vinske bratce v svojih prostornih kletah v Vipavi, ali pa v Rihemberku, kamor se e rad vozil Po gornjih zgodovinskih spominih in letnicah naj povem v razvedrilo še naslednjo resno anekdoto o zadnjem grofu Lanthieriju. Neko pevsko društvo je meseca junija l. 190. priredilo nedeljski izlet v priazni Rihemberk, pa e v znani gostilni g. Maksa Ličena prepevalo in popivalo. Mimo se pripelje grof Lanthieri v svoji gosposki kočiji in se ustavi pred hišo, ko sliši ubrano petje. »Ti, Maks, ali imaš koncert?« — »Gorški pevci so, gospod grof, le stopite bližje!« — »Vidni Ličen in milostlivi gospod grof pripraca v dvorano. — »Lepo poje, fant e in dekleta, le dajte še eno! Rad poslušam lepo petje.« — ukažejo gospod grof Lanthieri-Schönhaus, Gospod vipavski itd. itd. In zopet zadoni lepa slovenska pesem po vseh dvorani, da se je njihova grofovska milost kar tajala od miline. Po končani pesmi povabijo grofa v družbo in ga posadijo med dve »fletkani« punči. — »Ti, Maks,« ukažejo gospod grof, »ako imaš močga rizlinga v kleti, prinesi za enkrat 20 steklenic, ako ga nimaš doma, pošli hlapce v moj grad!« — Vina je bilo v Ličnovi kleti, pa so zopet peli in pili. Še prej, ko so bi'e steklenice prazne, se oglasi k besedi vesel dijak-jurist, da v imenu vseh navzočih in iz srca vsakega posebnica nazdravi visokoročnemu, plemenitemu gospodu grofu, čegar slavni rod sega malodane tisoč let v prošlost. Pa je ta huncvet kar tako iz rokava in iz svoje bune domišljije spjal imena in letnice iz časov Longobardov, iz časa gorških grofov, iz križarskih voien; omerl je, da so cesarske glave počivale na mehkih blazinah gostoljubnih grofov Lanthieri, kobasril je, da vobče ni zgodovinskega dogodka v nekdanjem rimskem in današnjem avstrijskem cesarstvu, ki ni v ozki zvezi z službami grofov Lanthieri. Končal je z gromovitim živijo, zlasti sedanjemu predstavniku te plemenite roduvne, ki je s svojo visoko navzočnostjo blagovolil počastiti skromno slovensko družbo... Lanthieri je sedel v veličastni pozji svojega kolege Rudolfa Habsburškega, ko ga je na njegovem kronanju v Cahu slavil »der Sänder im langen Talar«... Po končani govornici se nagne grof k lepi sosedji in ji reče: »Viš hudiča, in vsega tega še do danes nisem vedel!« Slavnostnemu govorniku pa je stisnil — desetak v roko...

DAROVİ

— Voiko Ferluga daruje »Dijaški Maticio« L. 100 namesto običajne fantovske.

— Novopečeni f... v Dekaniji za »Dijaško Maticio« L. 15.

Ob priliki srebrne poroke g. Josipa in Urške Bertok daruje družina Bertok-ova L. 20... za dijaško kuhinjo v Gorici in L. 20 za šolsko društvo. Srčna hvala! Slavljencema na mnoga le a! (Denar za di. kuhinjo hrani Šol. društvo.) Društvo za štednje i zanjmove »Buzetu« daruje L. 50 šolskemu društvu. Srčna hvala! Ugle-dali se i drugi zavodi.

Za božičnico ženske podružnice »Šolskega društva« so darovali potom g. Franca Dekleva iz Slavine L. 95.60, in sicer kakor sledi: gospod nabiralec L. 25; po 5 lir: Ivan Sabec, Franc Zele, Marjana Porenčič; po 2 lir: Zigmund Marija, Andrej Bizjak, Ivan Ambroz, Franc Boler, Marja Kovacič Selce, Franc Dekleva, Smrdel Ivan, Ivana Celhar, Jakob Penko, Ivan Krizaj, Pavel Celhar, Marija Milavec, Jožef Žitko, Perenič Gašper, Anton Kristan in Česnik Franc; po 1 lro: Jožef Zele, Andrej Penko, Šore Fran, Ivan Boštjančič, Marija Belc, Franca Dekleva, Marija Milharčič, Ivan Abram, Anton Pavlovic, Marija Slavec, Jožeta Možina, Wartbüchler Giovanni, Franc Zorman, Lucija Česnik, Anton Kuch, Tomaž Smerdel, Pavel Možna, Smerdel Tomaž, Ivan Bele, Helena Fatur, Marija Evangelisti, Cerenac Jemi 0.60.

Vsem darovalcem srčna hvala!

Spominjajte se ob vsaki priliki »Dijaške Maticie«

MALI OGLASI

NEVROL, učinkovito sredstvo proti glavobolu, zobobolu in vsakovrstnim nevralgijam se dobiva v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. Kapica stane L. 1. 1654

ITALIJANSK. konverzacija, slovnica, trgovsko dopisovanje poučuje gospodična v Via Romagna 26, vrata 6. 1736

SOBO in hrano pri odlični slovenski družini išče gospodična. Ponudbe pod »Soba« na upravnishvo. 1742

STOLPNE URE ima v zalogi Franjo Stofa, urar, Komen. 1737

PRSI SIROP, priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhialnim afekcijam, se dobiva v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. Steklenica za odrasle L. 7.50, za otroke L. 5.

RADIO brezžični telefon. Opozorim vse slovenske klube in zasebnike radioamaterje, da izvršujem razne tipe sprejemnih aparatov. Postavljam tudi radio-sprejemne aparate na dom. Sostič Marij, elektr., Opčine 209. 1721

UCENCA za trgovino jestvin mešanega blaga, če mogoče s trgovsko naobrazbo, sprejme Dom. Tence, Sv. Križ pri Trstu. 1735

HARMONIJI, skoraj nov, trvdke Schiedmayer, 2 klavijaturi, 21 registrov, 6 vrst glasov, se proda — eventualno na obroke — pri Franu Kacin, tovarna orgelj, harmonijev in glasovirjev v Gorici, P. N. Tommaseo 29. 1738

MLEKARSKA zadruga na Prestranku odda v najem javno mostno tehnično s stanovanjem na boljšemu posodniku. Poasnila daje Matetvž Černač, načelnik zadruga v Matenji vasi. 1739

V VELIKEM REPNU se odda 20. decembra ob 15. uri, zemljišče za kopan e peska varnika (saldame) za rabo v livarnah železa. 1740

ŽELEZNA PEČ, lesen kurnik, podstavek za rezanje gnati in več tehničnih knjig je na prodaj. Naslov pove upravnishvo. 1744

GLASOVIR trvdke Max Schott je na prodaj v žoli na Repetabru. 1743

SIVILJA se radi pomanjkanja znanja priporoča cenj. gospem. Ponudbe pod »Sivilja« na upravnishvo. 1745

PISARNIŠKO stenografsko silo, izur eno v slovenski in italijanski stenografiji sprejme odvetniška pisarna. Ponudbe pod »Stenografija« na upravnishvo. 1746

MLADENIČ, star 26 let, železničar, želi znanja v svrhu takojšnje ženitve z mladenko, staro od 19—25 let. Samo resne ponudbe s sliko naj se pošlje o na naslov: »Bodočnost«, poštnoleže, Prestranek. 1747

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vzbuja tečnost in je najboljše zdravilo proti žledčnim šibkostim in za rekonvalescenco. Dobiva se v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. po L. 6 steklenica. 1654

ODLIKOVANA TRTNICA Ivan Forčič, Preserje-Komen. Razpolaga s prvovrstnimi cepljenkami, Cenik franko. 1588

ZIVINOZDRAVNIŠKA SREDSTVA proti vsaki živalski bolezni se dobiva o v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. 1654

SOBO in kuhinjo iščem proti 1500 lir odpravnine. Via del Pozzo 9, I. 1741

BABICA, avtorizirana, diplomirana sprejema noseče, Adele Emerschitz-Sbaizero, Farneto 10 (podaljšana Giinnastica) lastna vila, telefon 20-64. 1524

VREČE po najvišji dnevni ceni se plačujejo v Via del Bosco 6. 1729

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Via Madonna del Mare 19, II. 1731

TRGOVINA z mešanim blagom, 10 minut oddaljena od mesta, s koncesijo za 8000 lir. Kje, pove gorška uprava. 824

G. DOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz izvoz. Velika zaloga papirja za zavijanje, pisalnega i. t. d. papirnatih vreč ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 51

BABICA, avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 64

KIROMANT v ulici Pietà 12, vra'a 6, pove srečo, preteklost in bodočnost življenja. 1583

Kdor kupi pri trvdki
ÖHLER
prihrani

Kdor kupi pri trvdki
ÖHLER
kupi dobro

Naša BOŽIČNA PRODAJA

je začela v vseh oddelkih:

Svilenine
Volnenine
Bombazevine
Izdelki

Pletenine
Rokavice
Nogavice
Moške modne
potrebščine

Kožuhovine
Drobnarije
Klobuki in
dežniki
Galanterije

in nudi najboljše priliko za nakup vsakovrstnih darov.

Vrhutega razdeljujemo

brezplačno
najrazličnejše vrednostne predmete

vsem, ki nakupijo blaga od 50.— L naprej. — Vrednost darov raste razmerno z izdanim zneskom in v mnogih slučajih doseže in celo nadkrijuje vrednost izdatka.

Corso Vitt. Em. III, 16 **TRST** Corso Vitt. Em. III, 16

ÖHLER

Ime
ÖHLER
je že desetletje
jamstvo za
resnost ponudb

V prodajalni
ÖHLER
dobite vedno popolno izber naj-
boljšega blaga po
najzm. nizkih
cenah.

PODLISTEK

E. PHILIPPS OPPENHEIM;

Čuden slučaj gospoda Jocelyna Thewa

Prevel France Magajna.

«Ali je v obliki risbe?» je vprašal Brightman.

«Ne,» je odvrnil Crawshaw šepetaje. »Pismo je, katero je napisal poštno a indirektno mož, ki ga Amerika prištevaa med največje osebnosti na svetu. Za vrnitev tega pisma samega je tajno obljubljenih pol milijona dolarjev v nagrado.»

«Hm, vredno se je potruditi,» je rekel Brightman in si gladi svoje črne brke.

«Lahko vam obljubim, da bosta vladni na obeh straneh oceana plačala steno,» je rekel Crawshaw. »Meni se je nudila lepa prilika, a pustil sem jo, da je ušla. Kakor veste sem se izvežibal v Scotland Yardu, toda v Zedinjenih državah sem spoznal, da moram pozabiti vse, kar vem. Njihove metode so popolnoma drugačne od naših in sami lahko vidite, kako nesmiselno sem bil porazen. Dopustil sem, da so takorekoč pred mojim nosom odnesli dokumente.»

«Jaz ne opažam, v čem na bi vas kdo zato obojeal, gospod Crawshaw,» je menil detektiv. «Bil je nenavaden trik, ki je bil izpeljan z veliko spretnostjo.»

Automobil je kenil raz živahne prometne ulice in se ustavil pred prostornim dvoriščem,

ki je vodilo v hotel Savoy. Nenadoma je Crawshaw pograbil tovariša za roko in okrenil njegovo pozornost na moža, ki je pri loristu nedaleč od njiju kuoval rože.

«Ali vidite tistega moža?» je šepetal «Oglejte si ga skrbno. Povedal vam bo nekaj, ko bova na varnem.»

«Oči gospoda Brightmana in Jocelyna Thewa so se srečale nad krasnim šopkom rož, katere je deklica v prodajalni baš jemala raz izložbenega okna. Od tega hipa naprej je boj, ki je imel nastati, zavzel povsem drugačen značaj. Brightmanove tenke ustnice so se krčevito s isnille, da je njihova rdeča črta skoro izginila. Njegova vdrta lica so rdeča. Roka, ki e držala palico, je postala na členkih bela. Toda na obrazu Jocelyna Thewa se ni zganila nobena mišica, samo hipen blisk je zazarel v njegovih očeh. Nicesar drugega ni bilo, kar bi razodevalo, da je spoznanje bilo oboestransko.

«No, kaj mi boste povedali o nem?» je vprašal Brightman, ko se je avtomobil pomaknil naprej. «Kako se imenuje tisti človek?»

«Njegovo ime je Jocelyn Thew,» je odgovoril Crawshaw. «On je bil na parniku. On in ne dr. Gant e tisti, katerega morava vloviti. Spletkar, v kateri so nastopali dr. Gant, Phillips in nespetna gospodična Beverley, je njegovo delo.»

«Jocelyn Thew,» je ponovil detektiv, ko sta stopala skozi vrata hotela. «Tako se torej imenuje zdaj!»

«Če ga poznate?»

«Če ga poznate!» e srdito ponovil Brightman. «Ko sem ga poslednjič videl, sem bil preprčan, da mu preskrbim bivašče v Sing-Sing

zaporih. A kakor vedno se je tudi tedaj izmotal iz zanke. Nekdo drugi je plačal mesto njegaa. To je bila največja blamaža, kar sem jih doživel, ko sem bil v Zedinjenih državah. Torej on je duša te stvari tedi?»

«On ni samo duša nego tudi možgani cele te ekspedicije,» je odvrnil Crawshaw. On je tisti, kateremu je preteklo noč prinesel dr. Gant iskane dokumente.»

V sobi za kadilce sta si izbrala dva udobna, sedeža in naročila kokelet Brightman je sedel v svojem stolu sklonjen naprej. Bil e eden tistih mož, katerih individualnost se odzove vsakemu poklicu. Oblečen je bil malomarno in posebno lepega pogleda ni nudil. Svojo kariero je započel kot policaj. Baš sedaj se je kazal vsekaror, da je okoliš, ki ga obda, povsem naravna stvar zanj. Na njegovi zunanosti ni bilo nicesar, kar bi vzbulo posebno zanimanje; izvzemši morda njegova usta, ki so izražala odločen značaj.

«Pred kratkim časom sem sprejel vašo ponudbo za sodelovanje, gospod Crawshaw,» je rekel. «Zadeva me je zanimala v toliko kot me je zanimalo vsako od vlade nakazano delo. Zda vam naznanim, da hrepenim po sodelovanu tudi če bi ne bilo vinarja koristi. Jaz sam ne vem, zakaj občutim tako grenkoba napram njemu, vem pa, da bo tisti dan, ko položim svoje roke na človeka, ki se imenuje Jocelyn Thew, eden najprejnejših v mojem življenju.»

«Potemtakem res veste nekaj o njem? Ali je res tako trd oreh?» je vprašal Crawshaw želnjo.

Književnost in umetnost

Aleksandro Costantinides. - Klavirski koncert
Dne 11. t. m. je koncentriral v veliki dvorani lukajnskega Circolo Artistico tržaški pianist g. Alessandro Costantinides. Njegova tehnika je dovršena, njegova interpretacija nam kaže globoko čutečega, izobraženega glasbenika.

Prvo točko, posvečeno Bachu, je interpretiral strogo v slogu. V skladbah Brahma Debussyja in Martuccijs, v katerih se je lahko bolj udal svojemu občutku, je še bolj ugrel. — Z napetostjo je občinstvo pričakovalo skladbo tržaškega skladatelja Vita Levi: Dodici fanciulle, dvanaest klavic s plesa. Skladba je polna nozije, elegantna, dokaj originalna. Costantinides jo je podal dovršeno.

Zbrano občinstvo je sledilo z umevajem prednashan in ni štedilo za priznanem, vsled česar je g. pianist ponovil Debussyjevo skladbo „Mistrels“.

Prof. dr. e. b.

TRŽASKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU

ulica Torre bianca 19, Telefon 44-39

ima v zalogi:

Posnemalnike: znane trvdke „Mayfarth“.

Slamorenice: od 8 in 10 col, znamke „Mayfarth“.

Orala št. 6, osipalnike, orala za vinograde ter pluzne glave št. 8.

Ročno orodje: šape vseh vrst, sekire, motike, grablje, vile, trtne skarje, cepilne nože itd.

Amerikansko lepivo za sadno drevje „Tree Stiche“.

Orehove in sezamove tropine zmlete in v kosih.

Med, naravni cvetlični med po Lir 10.— kg. za večja naročila popust.

Semena detelj in trav ter vsa vrtna in poljska semena.

Umetna gnojila: 15-17% superfosfat, višjeodstotno kalijevo sol in amonijski sulfat.

Naše glamoreznice znamke „Mayfarth“ imajo v zalogi:

v Sezani: v trgovini Goljevšek;

v Trnovem: Mlekarska zadruga, katera ima tudi večjo izbero plugov znane trvdke „Cervinka in Cibak“.

Tržaška kmetijska zadruga v Trstu.

Iz urada Tržaške kmetijske družbe v Trstu.

TOMAZEVA ZLINDRA

Naročnikom, kateri so pri nas prednamovali potrebo na Tomaževi zlintri, naznanjamo,

da nam pride prihodnji teden prva pošiljatev 18 do 20% Tomaževe zlinde znamke „Zvezda“.

Cene Tomaževi zlintri so letos zelo poskočile, tako da se bo oddajala iz našega skladišča po 58 lir za 100 kg.

Nova naročila sprejemamo le za prihodnjo pošiljatev, ki nam ima dospeti še ta mesec — v našem uradu, ulica Torre bianca št. 19.

Cepilne trte in sadna drevesca kraškega izvora, imamo v zalogi v našem Centralnem skladišču. Priporočamo našim vinogradnikom,

da si to blago pravočasno preskrbijo, ker navadno pozne primanjkuje ravno onih vrst, katere si najbolj želi.

IZ URADA TRŽ. KMETIJSKE DRUŽBE V TRSTU

Kmetje-vrtnarji, gnojite svojo zemljo tudi z umetnimi gnojili!

Kdor ne seje tudi ne žanje! Vaša letina ne začenja z žetvijo, ampak že s setvijo.

Da bo vaša žetev, vaša letina bogata, je potrebno pravilno pripraviti zemljo. Kakor pravi star pregovor: „Kravo molzemo pri gobcu“, tako lahko napravimo danes nov pregovor: „Če boš slabo gnojil, boš slabo žell.“

Naše zemlje, katere so obdelovane nepretrgoma že sto in stoletja, so se hudo izčrpale na vseh hranilnih snoveh, potrebnih za gospodarske rastline. Ni dovolj, če gnojimo samo z domačim hlevskim gnojem v se tako veliki množini. Pridejati moramo vedno še umetnih gnojil, da bo gnojenje pravilno. Na lahkih črnih zemljah pa sploh lahko opustimo gnojenje s hlevskim gnojem in rabimo tam le umetna gnojila.

Rabiti je treba za pravilno gnojenje vse tri skupine umetnih gnojil in to pravočasno. Tako morete trošiti na vaše zemlje dušikasta, kakor fosfora in kakor tudi kalijeva gnojila. Ne dajte se več varati od trgovcev-neveščakov in brezvestnežev, kateri vas prepričujejo, da imajo njih gnojila vedno in povsod vse najboljše lastnosti, navsezadnje vam pa prodajo za drag denar celo samo presejano zemljo. Obrnite se za nasvet in pri nakupu le na pozname firme in družbe, katere razpolagajo s strokovnjaki, kateri vam tozadevno gotovo najboljše ustrezajo.

Naša družba ima v zalogi zajamčeno pristno blago. Razpolaga vedno in povsod s strokovno silo. Obrnite se nanjo, poizkusite usreči njenim navodilom in gotovo boste zadovoljni z uspehom.

MARIO FERLIN

Sv. Marija Magdalena zgornja 2 blivo, el. 774

Podružnica Via Garibaldi 10 (Vojal Via Madonna del mare)

prodaja na debelo in drobno. 63

Barve, lafi, copiči, šipe, žebiji, cement, sadra, žveplo, modra gatica itd. — Postrežba na dom.

Bogata izbira slikarskih vzorcev (štamponi)

Velika izbira cepilnih potrebščin

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 12. dec. Amsterdam od 980.— do 1005.—
Belgija od 111.6 do 113.—; Paris 90.50 do 91.—
London od 120.26 do 120.60; New York od 24.65 do 24.85; Španija od 348.— do 351.—; Švica od 477.— do 480.—; Atene od 31.— do 32.50; Berlin od 566.— do 568.—; Bukarešt od 11.— do 11.75
Praga od 73.50 do 73.—; Ogrska od 40344 do 40352; Dunaj od —346 do —344; Zagreb od 43.97 do 44.13.
Renezijske obveznice 63.30.

VALUTE:

Trst, 12. decembra. Avstrijske krome od 0.0343 do 0.0353; dinarji od 43.26 do 44.—; dolarji od 24.60 do 24.80; noveli po 20 frankov od 94.— do 97.—; funt sterling od 120.10 do 120.40.

V kratkem izide

Žepni koledar „Edinosti“

Priglasitve sprejema

Tiskarna Edinosti

Trst, Via S. Francesco 20

Slovenci!

Nakupite si obleko pri trvdki 807

„Old England“

Trst, Corso V. E. 26

vis-a-vis

Zastavljalnica

Bogata izbira blaga

izgotovljenih oblek,

paletots, dežnih pla-

štev, usnatih jop,

vse lastnega izdelka

Govori se slovensko,

nemško in rusko.

KRONE po 2.10

plačuje

ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2

prvo nadstropje

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Največja izbira

POHIŠTVA

najboljše vrste, z jamstvom, po znano nizkih cenah in tudi proti plačilu na obroke

samo pri

M. STEINER

Trst — Via Geppa 17-15

KRONE

po L. 2.10 komad

Zlato, briljante, platino, 20-kronske zlate komade

kupuje in plačuje po najvišjih cenah

Albert Povh — urarna

Trst, Via Mazzini 46

Kdor rabi

Pohištvo, šivalne stroje „Singer“ in druge potreb. za stanovanje naj si ogleda zalogo pohištva

G. BREINER

Trstovo pri Bistrici in Opatiju

predno kupi kje drugje

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E

kun, zlatič, lisic,

dihurjev, vider,

jazbecov, mačk ve-

veric, krivov, divjih

in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10

li, nadstr., vrata 15

Sprejemajo se pošiljatve po pošti!

Inserirajte v „Edinosti“

JAKOB BEVC

urarna in zlatavna

Trst, Campo S. Giacomo 5

Zlato kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah

krome plačuje višje kot vsi drugi.

Zaloga raznovrstnih ur in zlatenine. (76)

ZOOZRAVNIK

Dr L. MERMOLJA

specijalist

za zobne in ustne bolezni

sprejema

v Gorici na Travniku št. 5. II.

od 9-12 in od 3-5 (67)

Loterijske številke

izrečane dne 12. decembra 1925:

Bari	68	8	72	32	47
Firenze	13	48	4	28	50
Milano	58	51	15	48	42
Napoli	64	66	17	7	47
Palermo	18	71	23	16	39
Roma	41	52	49	45	30
Torino	52	2	46	41	10
Venezia	1	69	53	28	2

Gospodarstvo.

TRŽASKI BLAGOVNI TRG.

Trst, 12. 12. 1925.

(F. C.) — Pšenica. — Položaj na italijanskih tržiščih se ni izpremenil. Domača pšenica notira L. 195 do 200 franko nakladalna postaja. Popustilo pa je v znatni meri povpraševanje po blagu tujega izvora.

Koruza. — Po koruzi vlada precejšnje zanimanje. Cene domačemu kot inozemskemu blagu so porastle. Italijanska koruza je notrala po kalakosti L. 114 do 122 franko odhodna postaja. Povpraševalo se je po jugoslovenskem navadno sušenem blagu, ki je zaznamovalo tečaj Din. 215 franko Poštojna tranzit.

Moke. — Bela moka je obdržala svojo ceno. Milni zahtevajo za „0“ L. 252 do 260 franko nakladalna postaja. — Koruzna moka najboljše vrste stane L. 150 do 156. — Krmska moka L. 125 do 130.

Riž. — Čistilnice zahtevajo L. 250 franko odhodna postaja.

Fizol. — Galicijsko tranzitno blago notira L. 150. Ostale vrste blaga so popolnoma zane-marjene oz. pozabljene.

Južno sadje. — Smokve (malj venci) L. 255 do 260, najmanjši venci L. 265 do 270, Puglia v kosih L. 220, v venci L. 210. Dateljni L. 340 do 345, dateljni - Kalifati L. 345. Mandeljni L. 2000. Levantinski lešniki L. 195, lešniki Kerasunda št. 200. Pomaranče L. 40 do 55. Limone L. 32 do 44. Na trgu vlada zelo slabo povpraševanje od strani inozemstva. Cene nazadnjejo.

Krompir. — Domače vagonsko blago franko Trst L. 62 do 65.

Zelenjava in sadje na glavnem trgu. — Česnik L. 500 do 600; pomaranče L. 120—150; pomaranče v zabojih L. 40—50; repa L. 120; kisljo zelje L. 140—150; artičoki (100 kom.) L. 70—80; korec L. 50—60; kostanj L. 80; karfiol L. 80 do 140; vrzote L. 40—80; čebula L. 60—70; dateljni L. 500; indijske smokve L. 120—160; suhe smokve L. 240—300; loščke L. 120—260; limone v zabojih L. 24—34; mandarini (stoli) L. 150 do 380; abolka L. 50—380; oruše L. 480; krompir L. 60—75; paprika L. 100; hruške L. 100 do 400; paradizniki L. 150—360; suhe slive L. 340 do 570; regrat L. 90—150, rdeči regrat L. 340 do 560; redkev L. 90—160; sladka repa L. 40 do 50; španča L. 200—260; masline L. 140.

Slanina in mast. Ameriška slanina L. 950 do 1020; domača slanina 980—1050, ameriška mast L. 950—980, domača mast L. 930—950. Pri slanini kot masti je treba razumeti tranzitno blago.

Mleko in mlečni izdelki. — Mleko L. 120 do 130; čajno maslo L. 19—21; navadno maslo v širučih L. 15—17; tolminski sir L. 1000—1200. Cene na debelo za vse vrste.

Vino (tranzitno). — Istrsko belo in črno L. 230—260; vipavsko L. 220—250. Razpoloženje čvrsto radi majhnih količin, ki stoje letos na razpolago.

Teleta L. 650—8, sveža jajca (na debelo) L. 0.70—0.80, med (na debelo) L. 8—9.

Oves. — Cene zelo čvrste. Jugoslovensko blago L. 134, ameriško - Clippe L. 138.

Otrobi so bili skozi cel teden izvanredno zanimarjeni. Inozemsko blago ponujajo po L. 100—108, domače pa po L. 112—118. Zaznamovati se pa ne more nobenih zaključkov, ker je znano, da trgovci razpolagajo z velikimi blagovnimi množinami. — Seno. — Cene rastejo vsled slabih dovozov. Stisnjeno seno v balah notira po kalakosti L. 42—60. Cena slame je običajna.

Kože divjačine. — Kuna L. 320, kuna zlatca L. 230—245; lisica L. 135—140, dihur L. 30 do 50, divja mačka L. 25, domača mačka L. 4—6, vidra L. 150—180, jazbec L. 20—25, zmski zaleci L. 450, polh L. 1—2, krt 1—150, hermelin L. 10—15, kneci L. 1—2, veverica L. 1—2, srna L. 5—10, divji kozel L. 10—15.

Naša zavarovalnica

„UNION“

je največja svetovna zavarovalnica

Dolžniški kapital Fr. 20 Milijonov, zav.

kapitali v veljavi čez 70 Milijardov Fr.

Ustanovljena 1828.

Generalni zastopnik

AVGUST RAVNIK - GORICA

Via Barzellini št. 2, I. 43

— Zastopniki se še sprejemajo. —

— Zastopniki se še sprejemajo. —

— Zastopniki se še sprejemajo. —

— Zastopniki se še sprejemajo. —

— Zastopniki se še sprejemajo. —

— Zastopniki se še sprejemajo. —

— Zastopniki se še sprejemajo. —

— Zastopniki se še sprejemajo. —

— Zastopniki se še sprejemajo. —

— Zastopniki se še sprejemajo. —

— Zastopniki se še sprejemajo. —

— Zastopniki se še sprejemajo. —

— Zastopniki se še sprejemajo. —

— Zastopniki se še sprejemajo. —

— Zastopniki se še sprejemajo. —

Kmetovalci pozor!

Krema: Otrobi pšenični, šemolini, oves celi

in mli, koruza in koruzna moka,

sezamove tropine v pogatah in mle, klajno

apno, laneno seme.

Semena: Čebulček, zgodnji grah, špi-

na, nača, rekvice itd.

Trte in sadike, kraškega izvira v najraz-

ličnejših vrstah.

Kmetijski stroji: Plugi, slamorez-

niče, gnojilne

sesalke, „gopelji“, okolišanske šape itd.